

**ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารโรงเรียนกับ
ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี**

**The relationship between happiness of school
administrators and school effectiveness of school
under the office of Udon Thani primary educational
service area**

ภคพิยาพร คำบัว^{1*} พงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญ¹ และ ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์¹
Phakpiyaporn Khambua¹, Phongnimit Phongpinyo¹ and Prapomthip Kunagompitak¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบความสุขของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน 2) ศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี จำนวน 265 คน ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความสุขของผู้บริหารเท่ากับ 0.95 และประสิทธิผลของโรงเรียนเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที่

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี จังหวัด อุดรธานี 41000

¹ The faculty of graduate studies, Udon Thani Rajabhat university, Udon Thani province 41000

* Corresponding author e-mail: phakpiyaporn@gmail.com

แบบอิสระและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน คำนวณโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสุขของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.21, 4.22$ และ 4.34) และค่า (S.D. = $0.39, 0.37$ และ 0.40) และเปรียบเทียบความสุขของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.30, 4.35$ และ 4.39) และค่า (S.D. = $0.42, 0.41$ และ 0.46) และเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง (0.68^{**}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสุขของผู้บริหาร, ประสิทธิภาพของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study and compare the happiness of school administrator under the office of Udon Thani Educational Service Area divided by school size, 2) to study and compare the effectiveness of school under the office of Udon Thani primary Educational Service Area. divided by school size 3) to study the relationship between happiness of school administrator and school effectiveness of school under the office of Udon Thani primary Educational Service Area.

The sample of this study consisted 265 administrators under the office of Udon Thani Educational Service Area selected by the stratified random sampling based on school size. the research instrument was a 5-level rating scale questionnaire related to the happiness of school administrators with the reliability at 0.95 and the effectiveness of primary school at 0.96 the data were analyzed by frequencies, percentage, mean,

standard deviation, t-test and person product-moment correlation coefficient using the SPSS program for windows.

The results of this research were as follows:

1. The happiness of school administrator divided by school size for overall ($\bar{x}$ = 4.21, 4.22, 4.34) and (S.D. = 0.39, 0.37, 0.40) it was a high level and the comparison for the happiness of school administrator divided by school size was not different for overall and each aspect.
2. The effectiveness of school divided by school size for overall ($\bar{x}$ = 4.30, 4.35, 4.39) and (S.D. = 0.42, 0.41, 0.46) it was a high level and the comparison for the effectiveness of school divided by school size was not different for overall and each aspect.
3. The relationship between happiness of school administrator and school effectiveness of school under the office of Udon Thani primary Educational Service Area (0.68**) was positive. It was at the high level for overall at the .01 of statically significance.

Keywords: Happiness of school administrators, School effectiveness

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ สังคมวัฒนธรรม หรือพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และผลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทำให้วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบดั้งเดิมสู่สังคมที่ต้องดำรงชีวิตอยู่ด้วยการแข่งขันมากขึ้นทำให้เกิดความเครียด และความสุขในชีวิตลดลง ทั้งนี้ความสุขของคนไทยจึงเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชาติ ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ซึ่งเป็นแผนพัฒนามุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยเฉพาะในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ที่ได้ระบุว่าแนวทางการพัฒนาประเทศนั้นจะใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความเสมอภาคเป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อความเปลี่ยนแปลง ความสุขเริ่มจากระดับบุคคลและขยายกว้างไปยังครอบครัว ชุมชน สถาบันต่าง ๆ และประเทศตามลำดับ (ไพบูรณ์ วัฒนศิริธรรม, 2549: 44) เมื่อคนมีความสุขก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเน้นในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพพร้อมคุณธรรม รอบรู้อย่างเท่าทัน และมีสุขภาพที่ดี มีความกินดีอยู่ดี ให้คนไทยมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) เพราะมนุษย์ทุกคนต่างก็ต้องการมีชีวิตที่ดี สมบูรณ์ด้วยปัจจัยสี่ ซึ่งการทำงานเป็นวิธีการอันดับแรกที่จะนำมาซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ ดังนั้นการทำงานจึงเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิต แต่สถานการณ์ในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าบุคคลมักไม่มีความสุขในการทำงาน เนื่องมาจากการแข่งขันที่สูงขึ้น ชั่วโมงการทำงานยาวนานมากขึ้น เทคโนโลยีที่ทำให้บุคคลสามารถทำงานได้ทุกสถานที่ทุกเวลา สิ่งเหล่านี้ทำให้บุคคลขาดความสุขในการทำงาน ส่งผลต่อองค์การทั้งในด้านอัตราการลาออก ประสิทธิภาพการทำงานลดลง ขวัญกำลังใจตกต่ำลง นอกจากนี้ การศึกษาจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสังคม ในยุคปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพรวมทั้งสภาพปัญหาการจัดการศึกษาในปัจจุบัน เช่น ด้านการจัดการปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา ปัญหาจากหลักสูตร ปัญหาจากครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัญหาเหล่านี้จึงทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับการศึกษาให้ทัดเทียมกับต่างประเทศ (ธีระ รุญเจริญ, 2546: 21)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาคือหนึ่งในบุคลากรที่สำคัญของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินงานมาพร้อมกับความสุขในชีวิตเพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา เป็นตัวเครื่องสำคัญที่จะต้องบริหารงานและนำพาองค์กรให้เจริญก้าวหน้า รวมทั้งต้องแบกรับภาระความรับผิดชอบทั้งงานในอำนาจหน้าที่และที่ได้รับมอบหมาย บุคลากร และตนเอง เนื่องจากเป็นผู้นำในการบริหารงานต่างๆ ในโรงเรียนให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมทั้งยังต้องเป็นผู้ตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน (โทนี บูชาน, 2549: 23) ซึ่งการบริหารโรงเรียนก็เป็นภาระกิจหลักที่ผู้บริหารจะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุจุดหมายที่วางไว้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลกับโรงเรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544: 8) ซึ่งการที่ผู้บริหารจะบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิผลนั้น ควรจะมีสภาพทางสังคมบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม สามารถจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข (อำรุง จันทวานิช, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2549: 45) ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการผลิต และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ถ้าผู้บริหารมีความสุขบุคลากรในองค์กรก็จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ส่งผลให้การทำงานในองค์กรน่าอยู่ น่าทำงาน เมื่อบุคลากรที่ทำงานอยู่ในองค์กรที่มีคุณภาพ ก็จะเป็นองค์กรแห่งความสุขก็จะส่งผลนำไปสู่องค์กรที่มีประสิทธิผลและคุณภาพชีวิตที่ดี ตามมา (พะยอม วงษ์สารศรี, 2541: 2)

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขในการทำงานของผู้บริหารว่าอยู่ในระดับใดและประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นอย่างไร โดยผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลทราบถึงความสุขของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นแนวทางในการนำไปใช้ไปสร้างความสุขของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้การบริหารงานในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อการบริหารโรงเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสุขของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน
2. เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสุขของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความสุขต่างกัน
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี ขนาดต่างกันมีประสิทธิผลแตกต่างกัน
3. ความสุขของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี มีความสัมพันธ์กัน

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี จำนวน 808 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน สมชาย วรภิเษมสกุล, 2556: 165) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 265 คน แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหาร และขนาดของโรงเรียนเป็นแบบ (Check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขของผู้บริหาร ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิรท์ (likert) และตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลของโรงเรียน ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า มีความเชื่อมั่นตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เท่ากับ .95 และ .96 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำส่งแบบสอบถามส่งไปทางไปรษณีย์ จำนวน 265 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนมาจากทางไปรษณีย์ จำนวน 265 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ วิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าความสัมพันธ์ โดยคำนวณค่าสหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าเฉลี่ยได้ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543)

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบความสุขของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ พบว่าความสุขของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านครอบครัวดี ($\bar{x} = 4.51$) ส่วนอีก 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านผ่อนคลาย

($\bar{x} = 4.50$) ด้านหาความรู้ ($\bar{x} = 4.46$) ด้านทางสงบ ($\bar{x} = 4.37$) ด้านปลดหนี้ ($\bar{x} = 4.26$) ด้านการงานดี ($\bar{x} = 4.12$) ด้านสุขภาพดี ($\bar{x} = 4.00$) ด้านน้ำใจงาม ($\bar{x} = 3.90$) ด้านสังคมดี ($\bar{x} = 3.75$)

ความสุขของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมาก คือ ด้านหาความรู้ ($\bar{x} = 4.50$) ด้านผ่อนคลาย ($\bar{x} = 4.47$) ด้านปลดหนี้ ($\bar{x} = 4.45$) ด้านครอบครัวดี ($\bar{x} = 4.38$) ด้านทางสงบ ($\bar{x} = 4.31$) ด้านการงานดี ($\bar{x} = 4.26$) ด้านสุขภาพดี ($\bar{x} = 4.04$) ด้านน้ำใจงาม ($\bar{x} = 3.87$) ด้านสังคมดี ($\bar{x} = 3.73$)

ความสุขของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด มี 5 ด้าน คือ ด้านปลดหนี้ ($\bar{x} = 4.61$) ด้านผ่อนคลาย ($\bar{x} = 4.57$) ด้านครอบครัวดี ($\bar{x} = 4.55$) ด้านหาความรู้ ($\bar{x} = 4.52$) ด้านการงานดี ($\bar{x} = 4.51$) ส่วนอีก 4 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก คือ ด้านทางสงบ ($\bar{x} = 4.39$) ด้านสุขภาพดี ($\bar{x} = 4.08$) ด้านน้ำใจงาม ($\bar{x} = 4.02$) ด้านสังคมดี ($\bar{x} = 3.79$)

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.49$) ด้านการจัดการ ($\bar{x} = 4.30$) ด้านบรรยากาศ ($\bar{x} = 4.28$) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{x} = 4.26$) ด้านหลักสูตร ($\bar{x} = 4.15$)

ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดกลางโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.58$) ส่วนอีก 4 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.34$) ด้านบรรยากาศ ($\bar{x} = 4.33$) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{x} = 4.28$) ด้านหลักสูตร ($\bar{x} = 4.24$)

ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดใหญ่โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ ($\bar{x} = 4.55$) ส่วนอีก 4 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านบรรยากาศ ($\bar{x} = 4.47$) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{x} = 4.37$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.31$) ด้านหลักสูตร ($\bar{x} = 4.26$)

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้าน พบว่า ความสุขของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา โดยด้านแรก คือ ด้านที่มีความสัมพันธ์สูง คือด้านภาวะผู้นำ ($r=0.65$) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน ($r=0.62$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ปานกลาง คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ($r=0.60$) ด้านหลักสูตร ($r=0.53$) และด้านบรรยากาศ ($r=0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสุขผู้บริหารลำดับแรก คือ ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูง คือ ด้านน้ำใจงาม ($r=0.63$) ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง คือด้านใฝ่ดี ($r=0.58$) ด้านครอบครัว ($r=0.47$) ด้านผ่อนคลายดี ($r=0.46$) ด้านการงานดี ($r=0.45$) ด้านที่มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ คือด้านสุขภาพดี ($r=0.37$) ด้านสังคมดี ($r=0.34$) และด้านที่อยู่ในระดับต่ำ คือด้านสุขภาพการเงินดี ($r=0.16$) ดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาและเปรียบเทียบความสุขของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เป็น ดังนี้

ความพึงพอใจผู้บริหาร	ขนาดของโรงเรียน					F			
	เล็ก	แปด	กลาง	แปด	ใหญ่				
1. ด้านสุขภาพดี	4.00	0.77	มาก	4.04	0.46	มาก	0.65	มาก	0.26
2. ด้านน้ำใจงาม	3.90	0.57	มาก	3.87	0.52	มาก	4.02	มาก	0.93
3. ด้านอ่อนดลย	4.50	0.44	มาก	4.47	0.46	มาก	4.57	มากที่สุด	0.70
4. ด้านหาความรู้	4.46	0.50	มาก	4.50	0.49	มาก	4.52	มากที่สุด	0.33
5. ด้านทางสงบ	4.37	0.68	มาก	4.31	0.64	มาก	4.39	มาก	0.32
6. ด้านปลอดภัย	4.26	0.56	มาก	4.45	1.32	มาก	4.61	มากที่สุด	2.54
7. ด้านครอบครัวดี	4.51	0.56	มากที่สุด	4.38	0.51	มาก	4.55	มากที่สุด	2.04
8. ด้านสังคมดี	3.75	0.83	มาก	3.73	0.83	มาก	3.79	มาก	0.08
9. ด้านการงานดี	4.12	0.42	มาก	4.26	0.41	มาก	4.15	มากที่สุด	3.45
รวม	4.21	0.39	มาก	4.22	0.37	มาก	4.34	มาก	1.65

ตารางที่ 2 ผลการวิจัยประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตราชบุรี เป็นดังนี้

ความพึงพอใจผู้บริหาร	ขนาดของโรงเรียน						F
	เล็ก	แปด	กลาง	แปด	ใหญ่	แปด	
1. ด้านบรรยากาศ	4.28	0.46	4.33	0.47	4.47	0.45	2.23
2. ด้านการผู้เฝ้า	4.46	0.49	4.58	0.45	4.55	0.44	1.02
3. ด้านหลักสูตร	4.15	0.58	4.24	0.51	4.26	0.53	0.99
4. ด้านการจัดกรเรียนการสอน	4.30	0.48	4.34	0.44	4.31	0.59	0.20
5. ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.26	0.53	4.28	0.49	4.37	0.52	0.69
รวม	4.30	0.42	4.35	0.41	4.39	0.46	0.95

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุตรดิตถ์

ตัวแปร	รวม									
ด้านบรรยากาศ	0.38	0.26**	0.51**	0.55**	0.31**	0.39**	0.48**	0.47**	0.09**	0.49**
ด้านภาวะผู้นำ	0.20**	0.37**	0.69**	0.65**	0.41**	0.34**	0.56**	0.09**	0.73**	0.65**
ด้านหลักสูตร	0.39**	0.45**	0.42**	0.38**	0.44**	0.19**	0.40**	0.15**	0.33**	0.53**
ด้านการจัดการ	0.43**	0.41**	0.52**	0.49**	0.44**	0.29**	0.51**	0.17**	0.36**	0.62**
เรียนการสอน										
ด้านการพัฒนา	0.45**	0.44**	0.54**	0.40**	0.36**	0.26**	0.52**	0.48**	0.37**	0.60**
บุคลากร										
รวม	0.37**	0.46**	0.63**	0.58**	0.47**	0.34**	0.58**	0.16**	0.45**	0.68**

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปและวิจารณ์

ผลของการศึกษาตามสาระสำคัญของวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ความสุขของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.21, 4.22$ และ 4.34) และค่า (S.D. = 0.39, 0.37 และ 0.40) และเปรียบเทียบความสุขของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30, 4.35$ และ 4.39) และค่า (S.D. = 0.42, 0.41 และ 0.46) และเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง (0.68^{**}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ อภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีความพึงพอใจ มีความกระตือรือร้นในงานที่ทำ รู้สึกเป็นสุขเมื่อได้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ได้พักผ่อนอย่างเพียงพอ ประสบความสำเร็จในงานที่ทำ สามารถแก้ไขปัญหาได้มีอิสระในการทำงาน และยังก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานทั้งสังคม และครอบครัวรวมถึงการที่ได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนที่เป็นธรรมเพียงพอ กับค่าครองชีพ และมีสวัสดิการที่ดีจากหน่วยงานของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับบรมศิริ เมนะโพธิ (2550) ภาวะในการทำงานที่พนักงานทุกคนรู้สึกมีความสุขในชีวิตและการทำงาน ซึ่งทำงานเหมือนไม่รู้สึกว่าตนเองได้ทำงานและผลงานที่ออกมานั้นมีประสิทธิภาพและตรงกับเป้าหมายที่วางไว้ทั้งในระดับพนักงานและองค์กรทำงานซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญพิชชา ตังมาลา (2553) ได้กล่าวว่าความสุข คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคลที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการทำงานหรือประสบการณ์ของบุคคลประกอบด้วยความรู้สึก ความพึงพอใจในงานและความกระตือรือร้นในการใช้ชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับจงจิต เลิศวิบูลย์มงคล

(2547: 27) ได้กล่าวว่าความสุขคือได้กระทำในสิ่งที่ตนเองรักและพึงพอใจชอบและศรัทธาในงานที่ทำพึงพอใจในประสบการณ์ชีวิตที่ตนเองได้รับ ตลอดจนประสบการณ์เหล่านั้น ให้ผลตอบแทนความรู้สึกทางบวกมากกว่าอารมณ์ความรู้สึกทางลบ ทำให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม บนพื้นฐานเชิงเหตุผลและศีลธรรม

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล แสงผล (2554) ที่ศึกษาความสุขในการทำงานของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรธรรณีภา สืบสุข (2548) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ลักษณะงาน ภาระผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ ผลการศึกษาพบว่าความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิริยะ ผลพิรุฬห์ (2546) ได้ศึกษาความสุขกายสบายใจของคนพลเมืองพบว่า รายได้ไม่มีผลกระทบต่อความสุขของคนไทย ไม่ว่าจะเป็นคนเมืองหรือคนชนบท และพบว่าความเป็นคนพลเมืองส่งผลกระทบต่อความสบายใจต่อผู้ที่อาศัยในเชิงลบ แต่ไม่มีผลต่อโอกาสในการเจ็บป่วย ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า คนเมืองมีความสบายกายเท่ากับคนชนบทแต่มีความสบายใจน้อยกว่าในขณะที่ด้านของระดับความสุขโดยรวมพบว่าคนเมืองมีระดับความสุขมาก

ผลการเปรียบเทียบความสุขของผู้บริหาร ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ความสุขของผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีความสุขในชีวิต มีความรู้สึกทางบวก มีสุขภาพดี สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยได้รับความสำเร็จในการทำงาน บุคลากรในหน่วยงานให้ความร่วมมือ ปฏิบัติงานและปรารถนาที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับศิริบุรณ สายโกสุ่ม (2550) กล่าวว่ากระบวนการต้นของความสุขมีลักษณะหลายอย่างรวมกัน และมีความคล้ายคลึงกันโดยเน้นอารมณ์ทางบวก ความสามารถในการควบคุมตนเองและการมีความสัมพันธ์ที่เหมาะสมซึ่งสอดคล้องกับอูร์พี กรศรีทิพา (2549) ความสุขนั้นไม่ได้อยู่ภายนอกแต่อยู่ในตัวบุคคลรวมถึงจิตใจและอารมณ์ความรู้สึกจะทำให้มีความสุขหรือไม่มีความสุขก็ได้ สอดคล้องกับสมชาย คักดาเวศอิสร์ (2544) ซึ่งกล่าวว่าความสุขเป็นดัชนีชี้วัดองค์ประกอบความสุขจากภายนอกเช่น สุขภาพ ระดับ การศึกษาการทำงาน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของเพ็ญพิชชา ตั้งมาลา (2553) ทำการศึกษาเรื่อง ความสุขในการทำงานของพนักงานกองบำรุงรักษากลาง โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมความสุขในการทำงานอยู่ในระดับสูง โดยพบว่าความสุขของพนักงานในการทำงานไม่แตกต่างกันของนนธวัฒน์ โปะชะดา (2557) ที่ศึกษาความสุขในการทำงาน ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการทำงานในทุกด้าน บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงาพบว่ามีความสุขในการทำงาน ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของเนตรสวรรค์ จินตนาวลี (2553) ทำการศึกษาเรื่อง ความสุขในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ประเภทของโรงพยาบาลที่สังกัด อายุ ประสบการณ์การทำงาน แผนกในฝ่ายการพยาบาล มีความสุขในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธรธานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผลการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนในจังหวัดศุวธรธานีพบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และขนาดใหญ่โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผลของการดำเนินการของผู้บริหารเพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ เป็นโรงเรียนที่เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณภาพของการศึกษาสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและแก้ปัญหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับวาริ เพ็งสวัสดิ์ (2549) ได้กล่าวว่าประสิทธิผลของโรงเรียน คือการที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก โรงเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม สามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และบุคลากรมีความพึงพอใจในงานซึ่งสอดคล้องกับมนทิพย์ ทรงกิริติพิศาล (2552) การที่สถานศึกษาสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับประยงค์ ชูรักษ์ (2548) ประสิทธิผลของโรงเรียน คือการที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้สามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม และมีความสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบูรณ์ เพียรพิจิตร (2548) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ใน ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญเชิด ขำขุ่ม (2547) การบริหารการจัดการศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของวินัย คำประดิษฐ์ (2547) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 1-2 พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ประสิทธิผลโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาจมีบริบทที่คล้ายคลึงกัน เช่น อยู่ในสังกัดหน่วยงานคล้ายกัน มีสภาพแวดล้อม และปัจจัยอื่นที่คล้ายคลึงกัน ตลอดทั้งมีการปฏิบัติงานในการดำเนินงานบริหารโรงเรียนตามขอบข่ายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ดังที่ วิโรจน์ สารัตนะ (2544) ได้กล่าวว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้นมีได้เกิดขึ้นอย่างโชคช่วย หรือมิได้เกิดขึ้นในลักษณะที่จะทำอะไรก็ได้ หรือมิได้เกิดขึ้นอย่างมิได้ทุ่มเทความพยายามเท่าใดนัก หรือมิให้เกิดขึ้นโดยลำพังความสามารถของผู้บริหารหรือครูคนใดคนหนึ่งแต่โรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทาย ต้องอาศัยทรัพยากรที่เพียงพอและมีคุณภาพต้องอาศัยความมีวิสัยทัศน์และคณะครูต้องมีบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับวันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) โรงเรียนที่มีความพร้อมสมบูรณ์ด้วยคุณภาพสามารถดำเนินการพัฒนาตนเองตามเป้าหมาย ผู้บริหารและครูมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในการทำงาน พัฒนานักเรียนให้ประสบความสำเร็จตามความสามารถของตน โรงเรียนที่มีความพร้อมสมบูรณ์ด้วยคุณภาพสามารถดำเนินการพัฒนาตนเองตามเป้าหมาย ผู้บริหารและครูมีวิสัยทัศน์ร่วมกันในการทำงาน พัฒนานักเรียนให้ประสบความสำเร็จตามความสามารถของตน สอดคล้องกับบุญเรือง ศรีเหรียญ (2542) ผลที่เกิดจากการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียนที่ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านพุทธรศึกษา จริยศึกษา และการปฏิบัติส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย มีทักษะ มีบุคลิกภาพและมีเจตคติที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของอาคม สิทิมพสอ (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาที่ขนาดต่างกัน ประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ วิชญ์ โภชาแสง (2548) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา ตามความรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านความคิดเห็นพบว่าประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ นฤมล สุภาพทอง (2550) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารมีความพึงพอใจ มีความกระตือรือร้นในงานที่ทำ สนุกในงาน มีความศรัทธาในงานที่ทำ รู้สึกเป็นสุขเมื่อได้ปฏิบัติงานอีกทั้งผู้บริหารเป็นหัวหน้าหน่วยงานจะต้องมีความพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้า ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรม การเข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในงานของตนหรือโรงเรียนให้มีประสิทธิผล ดังที่ เปรมสุริย์ เชื่อมทอง (2536: 9) ได้กล่าวถึงประสิทธิผลของโรงเรียนว่า โรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิผลของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถที่ใช้ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการบริหารงาน เพื่อนำมาทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ประสิทธิผลโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากอาจมีบริบทที่คล้ายคลึงกัน เช่น อยู่ในสังกัดหน่วยงานคล้ายกัน มีสภาพแวดล้อม และปัจจัยอื่นที่คล้ายคลึงกัน ตลอดจนทั้งมีการจัดการดำเนินงานบริหารโรงเรียนตามขอบข่ายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ดังที่ วิโรจน์ สารรัตน์ (2544) ได้กล่าวว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้นมีได้เกิดขึ้นอย่างโชคช่วย หรือมิได้เกิดขึ้นในลักษณะที่จะทำอย่างไรก็ได้ หรือมิได้เกิดขึ้นอย่างมิได้ทุ่มเทความพยายามเท่าใดนัก

หรือมิให้เกิดขึ้นโดยลำพังความสามารถของผู้บริหารหรือครูคนใดคนหนึ่งแต่โรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทาย ต้องอาศัยทรัพยากรที่เพียงพอและมีคุณภาพต้องอาศัยความมีวิสัยทัศน์ และคณะครูต้องมีบรรยากาศแห่งการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ วิจัยของ วิรัตน์ มะโนวัฒนา (2548) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลงานวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันธุ์เทพ ใจคำ (2547) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลโรงเรียนในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับวิจัยของ อาคม สัมผัสพอ (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุดรธานี พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความสุขของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการหาแนวทางในการบริหารเพื่อให้อยู่ในระดับมากที่สุด เช่น ควรที่จะมีการปกครองบังคับบัญชาที่ดีและมีประสิทธิภาพที่สุดและปฏิบัติงานอย่างมีความสุข อยู่ในบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจะทุ่มเทความพยายามอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน รวมทั้งได้รับการยอมรับนับถือจากผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในความรู้ความสามารถที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญและความไว้วางใจจากใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน รวมถึงบุคคลอื่นเห็นคุณค่าเห็นความสำคัญ มียศศักดิ์ และตำแหน่งที่เป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรจัดให้มีการฝึกอบรมโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้แนวคิดหรือทัศนคติเชิงบวก จัดการกับปัญหา

ความเครียดทางร่างกายและจิตใจ รวมทั้งวิธีป้องกันและวิธีแก้ไข เพราะความสุขจะช่วยให้ผู้บริหารเกิดความสุขในการทำงานกระทำในสิ่งที่ตนเองรักมีความสุขสนุกสนานในงานที่ทำ และศรัทธาในงานที่ทำให้เกิดความสร้างสรรค์ในการทำงานก็จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ เพราะคนที่มีความสุขล้วนประสบความสำเร็จในหลายด้านของชีวิต

2. จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร ส่งเสริมให้คณะครูมีการวัดผลและประเมินผลตามระเบียบการวัดและประเมินผล กำกับติดตามนิเทศการจัดกิจกรรมของครู รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาต่อ การทำวิจัยในชั้นเรียน และเขตพื้นที่การศึกษาควรที่จะมีการจัดอบรมและพัฒนาผู้บริหารในด้านต่าง ๆ และพัฒนาให้โรงเรียนมีระดับประสิทธิผลในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความสุขของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี อยู่ในระดับสูง ผู้บริหารโรงเรียนควรนำความสุขทั้ง 9 ด้าน ประสิทธิผลการบริหารทั้ง 5 ด้าน มาบูรณาการ ประยุกต์และหาแนวทางให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดความสุขและเต็มใจในการปฏิบัติงานให้กับโรงเรียน ซึ่งจะทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผลและเกิดผลดีกับโรงเรียนต่อไป

4. ควรมีการศึกษาความสุขของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดอื่น ๆ

5. ควรศึกษางานวิจัยในเชิงคุณภาพในเรื่องเกี่ยวข้องกับความสุขที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน

6. ควรมีการศึกษางานวิจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสุขที่มีประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกันซึ่งจะเป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบหรือแนวทางในการสร้างประสิทธิผลของโรงเรียนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.พงษ์นิมิต พงษ์ภิญโญ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ประพรทิพย์ คุณการพิทักษ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในคุณงามความดีและความเมตตาของท่านทั้งสองที่มีต่อผู้วิจัยไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- จงจิต เลิศวิบูลย์มงคล. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในงานแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โทนี บูซาน. (2549). *ใช้หัวแข็ง*. (นภดล จำปา และสมชาย มาตราปัญญาชน, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: มิลเลนเนียม มายด์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). ก. *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นฤมล แสงวงผล. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการทั่วไป, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นฤมล สุภาพทอง. (2550). *ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เนตรสวรรค์ จินตนาวลี. (2553). *ทำการศึกษาเรื่อง ความสุขในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาล จังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นนธวัฒน์ โปชะดา. (2557). *ความสุขในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดพังงา*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษยและองค์การ) คณะพัฒนาศาสตร์มนุษย สถาบันบัณฑิตพัฒนศาสตร์.
- บุญเรือง ศรีเหรียญ. (2542). *การศึกษาองค์ประกอบทางการศึกษาที่สัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อผลการเรียนรู้และประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยใช้รูปแบบระดับชั้นลดหลั่นสอดคล้องตรงเชิงเส้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุุณบัณฑิต, สาขาการวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญเชิด ชำชุม. (2547). *การศึกษาการบริหารการจัดการศึกษาและประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การแปลผลเมื่อใช้เครื่องมือรวบรวมข้อมูล แบบมาตราส่วน
ประมาณค่า. ได้จา: <http://www.watpon.com/boonchom/trans.pdf>. สืบค้นเมื่อ
28 พฤษภาคม 2560.
- ประยงค์ ชูรักษ์. (2548). พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิผลของโรงเรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- เปรมสุริย์ เชื่อมทอง. (2536). จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาวะการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง
กับประสิทธิผลของโรงเรียน. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรธนิภา สิบสุข. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ลักษณะงานภาวะผู้นำ
การเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความสุขในการทำงานของพยาบาล
ประจำการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหา
บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พันธ์เทพ ใจคำ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของภาวะผู้นำของผู้บริหาร
โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย
เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิริยะ ผลพิรุฬ. (2546). ได้ศึกษาความสุขกายสบายใจของคนพลเมือง. กรุงเทพมหานคร:
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เพ็ญพิชชา ตั้งมาลา. (2553). ความสุขในการทำงานของพนักงานกองบำรุงรักษากลาง
โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2541). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (2547). ความรู้ท้องถิ่น การจัดการความรู้สู่การจัดการทางสังคม.
กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการจัดการทางสังคม.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

รวมศิริ เมนะโพธิ. (2550). *เครื่องมือวัดการทำงานอย่างมีความสุขกรณีนักศึกษาภาคพิเศษ ระดับปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต. คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2549). *การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของ ประสิทธิภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิจลน์ โกษาแสง. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2544). *โรงเรียนองค์การแห่งการเรียนรู้ กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิทยวีรสิทธิ์.

วิรัตน์ มโนวัฒนา. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

สมชาย คักดาเวคิสิร. *การพัฒนาเครื่องชี้วัดความอยู่ดีมีสุข*. วันที่ค้นบทความ

17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560, เข้าถึงได้จาก

www.jvkk.go.th/research/qresearch.asp?code=01440007341;2544.

ศิริบุรณ์ สายโกสม. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2556). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และ สังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 4. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สมบุรณ์ เพียรพิจิตร. (2548). *การศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

(2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานสูตร ไพศาล.

อาคม สัมผัส. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของ*

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จุรพี กรศรีทิพา. (2549). *วิถี 80/20 .การดำเนินชีวิตอย่างมีสุข*. กรุงเทพฯ: เอ็กสปอร์เน็ต.